

Секція: Економічні науки

Ковальчук Альона Миколаївна

старший викладач кафедри економіки повітряного транспорту

Національний авіаційний університет

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ НЕЮ

Управління економічною безпекою підприємства передбачає проведення аналізу основних показників діяльності із врахуванням особливостей забезпечення безпеки. Управління економічною безпекою та оцінка її рівня має здійснюватися постійно й безперервно та бути спрямованою на те, що відбувається вже та може відбутися в майбутньому (тобто направлено на перспективу). Механізми забезпечення належного рівня економічної безпеки у теперішньому часі мають бути спрямовані на розширення ринків збуту підприємств та мінімізацію витрат. На перспективу управління економічною безпекою має бути спрямоване на розширення виробництва, інноваційні нововведення та адаптацію до нових умов діяльності.

Розробка системи управління економічною безпекою залишається суб'єктивною для кожного підприємства та потребує врахування його індивідуальних стратегічних цілей та завдань. Проте, кожне підприємств у будь якому разі і за будь яких умов здійснює оцінку рівня економічної безпеки та аналіз її проблем та перспектив. Тобто оцінювання стану чи рівня економічної безпеки є невід'ємною складовою будь якого механізму управління економічною безпекою, не залежно від того яку модель чи мету обрало підприємство. Необхідність оцінювання рівня економічної безпеки промислових підприємств у системі управління економічною безпекою

зумовлюється забезпеченням стабільності діяльності підприємств, їх розвитком, ефективністю діяльності, досягненням основних цілей діяльності.

Сьогодні оцінка рівня економічної безпеки є одним із елементів механізму управління. Процес оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства включає такі кроки: вибір критерію ефективності фінансово-економічної безпеки, який характеризує ступінь наближення підприємства до безпечного стану; побудова множини показників (індикаторів) фінансової безпеки; визначення порогових значень показників (індикаторів); моніторинг вибраних показників і зіставлення їх фактичних значень із пороговими; визначення інтегрального рівня фінансової безпеки підприємства за обраними показниками [1].

Оцінювання та аналіз рівня економічної безпеки, як і будь які процеси, здійснюється із використанням певної методології. Кожен суб'єкт оцінювання обирає більш зручний та доступний йому метод. Часто ці методи поєднуються для досягнення більш достовірного результату.

- Методи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства можна представити у вигляді чотирьох груп [1]:
- Спостереження основних макроекономічних показників і порівняння їх із граничними значеннями.
- Метод експертної оцінки для ранжирування територій за рівнем загроз.
- Оцінка темпів економічного зростання країни за основними макроекономічними показниками і динаміка їх змін.
- Методи прикладної математики і, зокрема, багатовимірного статистичного аналізу.

В умовах посилення процесів цифровізації економіки, в тому числі й діяльності підприємств, все більшого охоплення та застосування набувають методи моделювання рівня економічної безпеки з урахуванням

функціональних складових. Наприклад І. Клопов визначає, що економічну безпеку представлено як систему з чотирьох функціональних складових: фінансової, техніко-технологічної, інформаційної та кадрово-інтелектуальної. Даний підхід щодо представлення економічної безпеки підприємства забезпечує комплексність оцінки та системний підхід в аналізі динаміки показників. Для кожної зі складових І. Клопов створив система показників-індикаторів, розробив модель оцінки поточного рівня безпеки, а також модель оцінки рівня економічної безпеки підприємства в цілому, яка є інтегральним показником, що враховує рівні безпеки функціональних складових [1].

Тобто, у сучасних динамічних умовах діяльності підприємства, управління економічною безпекою має ґрунтуватися на оцінці та аналізі її стану; і для цього ми маємо використовувати ряд методів та способів, уміло їх поєднувати, впроваджувати нові адаптивні методи оцінки для досягнення оптимального рівня безпеки та стійкого розвитку підприємства.

Література

1. Оніщенко М.Л. Особливості механізму управління економічною безпекою підприємства / М.Л. Оніщенко, Б.І. Сюркало // Економіка та суспільство. 2018. № 16. URL: [http // economyandsociety.in.ua](http://economyandsociety.in.ua)
2. Клопов І. А. Управління економічною безпекою промислового підприємства // Вісник Запорізького національного університету: Економічні науки. 2011. Вип. 2011, 1: 043-52.
3. Arefieva O. Economic security potential management mechanism of enterprises in the system of strategic decisions / Olena Arefieva, Yuri Korpcha, Volodymyr Arefiev, Iryna Miahkykh // SHS Web of Conferences. 2019. Vol. 67: 06003. DOI: 10.1051/shsconf/20196706003